

2. Чернявський С. С., Користін О. Є. Протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом : навч. посіб. К., 2010. 256 с.

3. Вакулік О. А., Азаров Ю. І. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 184 с.

4. Халін О. В. Розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 244 с.

Зьолка Валентин Леонідович,

провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії дослідження проблем юридичного та організаційного забезпечення діяльності

Держприкордонслужби України науково-дослідного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, доктор юридичних наук, доцент;

Степанова Юлія Петрівна,

заступник начальника науково-дослідного відділу – начальник науково-дослідної лабораторії дослідження проблем охорони державного кордону науково-дослідного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України

ім. Б. Хмельницького, кандидат юридичних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ПРИКОРДОННИКІВ

Революція гідності яка відбулася в Україні (листопад 2013 р. – лютий 2014 р.) стала виявом протесту громадянського суспільства проти корумпованої влади, яка, свідомо ігноруючи права, свободи і законні інтереси громадян, намагалася перешкодити європейському вибору Українського народу. Революція відкрила перед Україною можливості для побудови нової системи відносин між особою, суспільством і державою.

Розбудова нової системи публічних правовідносин відбувається в умовах коли Україна зіткнулась з численними загрозами національній безпеці, більшість з яких проявляються у в прикордонній сфері. Однією із таких загроз є корупція. В умовах загострення воєнно-політичної та оперативної обстановки на державному кордоні України, стан роботи щодо запобігання корупційним правопорушенням у прикордонному просторі залишаються бажати кращого.

Корупційні діяння, як один із видів загроз, що проявляються у прикордонній сфері України, здійснюють дестабілізуючий вплив на стан захищеності національних інтересів України у прикордонному просторі. Це обумовлює необхідність розробки ефективного механізму запобігання даному виду загроз, удосконалення правових основ адміністрування системою запобігання корупційним правопорушенням у прикордонній сфері.

Питанням дослідження правовідносин пов'язаних із запобігання корупційним правопорушенням присвячені численні загальнотеоретичні та спеціальні галузеві правові дослідження. Проте залишаються недостатньо дослідженими відносини, що виникають у зв'язку із адмініструванням запобігання корупції у прикордонній сфері України.

На сьогодні корупційні правопорушення набувають все більших розмірів: збільшується їхня кількість і матеріальне вираження. І це попри всі заходи, спрямовані на запобігання цим порушеннями. Корупційні правопорушення що вчиняються органами публічної адміністрації у прикордонній сфері обмежують права та законні інтереси осіб що перетинають державний кордон, суттєво зменшують надходження коштів до державного бюджету України, дискредитують правоохоронні органи, підривають міжнародний імідж нашої держави тощо. Найбільш ганебним явищем є корупційні діяння що вчиняються представниками української держави в особливий період.

Ефективне функціонування вітчизняних органів публічної влади щодо запобігання корупції у прикордонній сфері можливе лише за умови врахування у національній антикорупційній політиці особливостей діяльності органів виконавчої влади у прикордонній сфері, деталізації антикорупційних механізмів на рівні норм що регулюють відносини безпекової та прикордонної сфер, удосконалення етичних норм що регулюють поведінку уповноважених осіб що здійснюють різні види контролю на державному кордоні та забезпечують правопорядок у прикордонній сфері.

Угоду про асоціацію є правовою основою співпраці України з ЄС та державами-членами у багатьох сферах, у тому числі і в сфері забезпечення національної безпеки у прикордонній сфері.

У статті 3 Угоди закріплено, що боротьба з корупцією поряд із верховенством права, належним врядуванням, боротьбою з різними формами транснаціональної організованої злочинності й тероризмом, сприянням сталому розвитку і ефективній багатосторонності – є головними принципами для посилення відносин між Сторонами.

Створення ефективного механізму запобігання корупції є обов'язковою умовою для лібералізації ЄС візового режиму для України. Зокрема Планом дій з лібералізації ЄС візового режиму передбачалось здійснювати навчання з питань боротьби з корупцією, особливо для посадових осіб, задіяних до правоохоронної та судової діяльності.

Зокрема у сфері управління кордонами передбачено запровадження навчальних програм та схвалення антикорупційних кодексів етики, що безпосередньо стосуються посадових осіб

прикордонної служби, митних органів та інших посадових осіб, що задіяні в управлінні кордонами.

Аналіз стандартів вищої освіти за якими здійснюється підготовка прикордонників свідчить про відсутність чітких нормативних вимог щодо формування антикорупційних компетентностей випускників за результатами навчання.

Виключенням є закріплення у Стандарті вищої освіти спеціальності 252 «Безпека державного кордону» (ступінь вищої освіти – бакалавр) результату навчання прикордонників: «слідувати стандартам Європейського кодексу етики правоохоронця та Національним нормам етики прикордонників, принципам дотримання прав людини, вимогам стандартів культури прикордонної служби та прикордонного контролю, принципам свободи та права; здоровому способу життя».

Практика реалізації вищезазначеної норми дає підстави стверджувати, що в освітньому процесі Держприкордонслужби запроваджено підхід згідно з яким формування антикорупційних компетентностей здійснюється в рамках окремих тем при викладенні навчальних дисциплін, як правило, юридичного чи гуманітарного спрямування.

Існуючий стан речей не може відповідати сучасним вимогам щодо підготовки прикордонників. Напрямами удосконалення організаційно-правових основ формування антикорупційної культури персоналу Держприкордонслужби України має стати закріплення антикорупційних компетентностей у стандартах вищої освіти та формування їх у рамках окремих спеціальних дисциплін, які охоплювали питання не тільки протидії корупції, а більш ширші аспекти, зокрема формування доброчесності у прикордонників.

Ілляшенко Олексій Володимирович,
заступник Міністра у справах ветеранів
України з питань європейської інтеграції,
кандидат юридичних наук;
Зарубей Вікторія Володимирівна,
професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ПРОГРАМ У ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВО-ЛІКАРСЬКИХ КОМІСІЙ

В теперішні дні проблема корупції під час проходження військово-лікарської комісії (ВЛК) продовжує мати місце.

Згідно наказу Міністерства оборони України від 14.08.2008 № 402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України» військово-лікарська експертиза – це: медичний огляд допризовників, призовників; військовослужбовців